

Warszawa, dnia 17 grudnia 2007 r.

osoba prywatna
(właściciel statku powietrznego)

Nr ewidencyjny zdarzenia lotniczego

508/07

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

tel. +48 (22) 630 11 31; fax. +48 (22) 630 11 43
telefon alarmowy: 0-500 233 233

RAPORT KOŃCOWY Z BADANIA INCYDENTU LOTNICZEGO

1. Data i czas lokalny zaistnienia incydentu:

9 grudnia 2007 r. godz. ok. 12.00 LMT.

2. Miejsce startu i zamierzonego lądowania:

EPZA – lotnisko Mokre k/ Zamościa

3. Miejsce zdarzenia:

Jak wyżej.

4. Rodzaj, typ, znaki rozpoznawcze, właściciel statku powietrznego:

Zestaw spadochronowy w układzie plecy – plecy, spadochron (czasza główna), typu X-Fun 190, pilocik wyrzucany – system „pull-out”. Nr seryjny C-19 0702179 dopuszczenie do skoków ważne do 30.07.2010. Właściciel – prywatny.

5. Typ operacji:

Skok spadochronowy.

6. Faza lotu:

Otwieranie spadochronu.

7. Warunki lotu:

VFR, oświetlenie dzienne.

8. Czynniki pogody:

Bez wpływu na zaistnienie i przebieg zdarzenia.

9. Organizator lotów / skoków:

Aeroklub Ziemi Zamojskiej

10. Dane dotyczące dowódcy SP:

Mężczyzna lat 23, posiadający świadectwo kwalifikacji skoczka spadochronowego ważne do października 2012 r., doświadczenie 152 skoki spadochronowe. Blisko dwumiesięczna przerwa w wykonywaniu skoków przed 9 grudnia 2007 r. W trakcie szkolenia do uzyskania świadectwa kwalifikacji skoczek wykonywał skoki z samolotu An-2 i An-28. Poprzednie skoki przed incydentem wykonywał ze śmigłowca W-3, ale z opóźnieniami 50 s i otwieraniem spadochronu przy pełnej prędkości spadania.

Orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3, ważne 11.10.2008.

11. Opis przebiegu i okoliczności zdarzenia:

Skoczek spadochronowy wykonywał skok z śmigłowca W-3, z wysokości 1000 m. Po opuszczeniu pokładu śmigłowca w 3 sekundzie zainicjował otwarcie czaszy głównej. Ze względu na przedłużający się proces otwarcia czaszy na etapie jej wypełniania się (ok. 5 sekund od wyrzucenia pilocika), skoczek wyczepił czaszę główną i otworzył czaszę zapasową. Wylądował w obrębie lotniska nie odnosząc obrażeń. Decyzję o otwarciu czaszy głównej w 3 sekundzie po opuszczeniu pokładu śmigłowca należy uznać za przedwczesną. W sytuacji przedłużającego się procesu otwarcia z nieznanymi dla skoczka przyczynami, wyczepienie czaszy głównej i otwarcie czaszy zapasowej było decyzją prawidłową.

Wykonano oględziny spadochronu, jednak nie ustalono przyczyn technicznych, które mogłyby mieć wpływ na zaistnienie incydentu. Spadochron nie został uszkodzony.

12. Przyczyna (przyczyny) zdarzenia:

W wyniku analizy zdarzenia stwierdzono, że najbardziej prawdopodobną przyczyną przedłużonego procesu otwarcia czaszy głównej spadochronu było zainicjowanie otwarcia przy niewielkiej prędkości postępowej i spadania skoczka, co było związane ze specyfiką skoku ze śmigłowca i krótkim czasem opóźnienia.

Okoliczności sprzyjające:

- blisko dwumiesięczna przerwa w wykonywaniu skoków,
- niewielkie doświadczenie w wykonywaniu skoków ze śmigłowca i z krótkim czasem opóźnienia otwarcia spadochronu.

13. Zastosowane środki profilaktyczne:

Z uczestnikami skoków przeprowadzono odprawę, na której omówiono zaistniały incydent. Zwrócono szczególną uwagę na konieczność wykonania opóźnienia min 3-5 sek. przy skokach z śmigłowca. Przeprowadzono rozmowę z uczestnikami skoków, w trakcie, której udzielono instruktarzu, że w przypadku wykonywania skoków ze śmigłowca, ze względu na małą prędkość postępową może występować przedłużony proces otwarcia czaszy.

14. Propozycje zmian systemowych i/lub inne uwagi:

- Omawianie specyfiki otwarcia spadochronów przy skokach z różnych typów samolotów i śmigłowców.

15. Załączniki:

Nie sporządzono.

KONIEC

Skład i podpisy zespołu badającego lub osoby badającej:

.....
.....

Państwowa Komisja
Badania Wypadków Lotniczych

Tomasz Kuchciński

Podpis nieczytelny

(pieczęć i podpis osoby nadzorującej badanie z ramienia PKBWL)

Podpis nieczytelny

(podpis i pieczęć przedstawiającego informację)